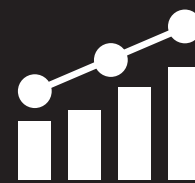

Onderzoek non-bancaire financiering 2022

+59%

> 4 mld

55.775

+21%

Inhoud

1. Samenvatting	1
2. Kerncijfers 2022	3
3. Dit is non-bancair financieren	4
4. Non-bancaire financiering per vorm	7
4.1 Lease	7
4.2 Crowdfunding	8
4.3 Vastgoedfinanciering	9
4.4 Factoring	10
4.5 Direct lending	11
4.6 Kredietunies	12
5. MKB Financieringsmarkt (totaal)	13
5.1 Omvang non-bancaire financieringsmarkt	13
5.2 Omvang bancaire financiering	15
5.3 Verhoudingen non-bancaire en bancaire financieringsmarkt in MKB financieringsmarkt tot €1 mln	16
6. Overige non-bancaire ontwikkelingen	18
6.1 Nieuw: Kort Zakelijk Krediet en Embedded Finance	18
6.2 Default percentage financiering	18
6.3 Gemiddeld rentepercentage portefeuille	19
6.4 Man/vrouw verhouding financiers	19
6.5 Leeftijdsverhouding financiers	20
6.6 Financieel advies over Non-bancaire financiering	20
7. Conclusie	21
Over SMF	22
Onderzoeksverantwoording	23
Met dank aan	24

1. Samenvatting

Het jaarlijks onderzoek door Stichting MKB Financiering naar non-bancaire MKB financiering, heeft als doel om een indruk te geven van de trends en ontwikkelingen aan de aanbodkant van de non-bancaire financieringsmarkt. Dit inzicht wordt gegeven op basis van data afkomstig van brancheorganisaties en onderzoeksbureaus aangevuld met data die de Stichting MKB Financiering (SMF) heeft opgehaald uit de markt door middel van een vrijwillige enquête. In werkelijkheid is de verstrekte financiering hoger, aangezien niet van alle non-bancaire financiers in Nederland data is ontvangen.

Populariteit van non-bancaire financiering voor MKB (tot €1 mln) blijft groeien

Uit dit onderzoek blijkt dat de non-bancaire financiering een steeds belangrijkere bron van financiering voor het MKB vormt en volop in ontwikkeling is. De resultaten laten een aanhoudende groei zien in de populariteit van non-bancaire financiering ten opzichte van bancaire financiering. Door de MKB financieringsmarkt (tot € 1 mln) als geheel is er in 2022 ruim €25,893 mld aan financiering verstrekt, ongeveer 8,7% minder dan in 2021 (€28,366 mld). Van deze €25,893 mld is 89% door banken gefinancierd en 11% door non-bancaire financiers, ten opzichte van respectievelijk 91% en 9% in 2021. In de verhouding tussen non-bancaire en bancaire financieringen in de MKB financieringsmarkt, is het aandeel van non-bancaire financiering dus 2%-punt toegenomen tussen 2021 en 2022. Voor financieringen tot €250.000 is het aandeel in de MKB financieringsmarkt van non-bancaire financiering ten opzichte van bancaire al 21% in 2022 ten opzichte van 19% in 2021.

Bijna €4 miljard aan non-bancaire financiering

De non-bancaire financieringsmarkt groeit in 2022 verder met bijna 21% tot ruim €3,894 mld ten opzichte van €3,223 mld in 2021. Ook laten bijna alle non-bancaire financieringsvormen in 2022 groei zien. Alleen bij lease was een daling van ongeveer 7% zichtbaar. Lease, crowdfunding, vastgoedfinanciering, en factoring waren in 2022 samen verantwoordelijk voor ongeveer 86% van de totale non-bancaire financieringsmarkt. Opvallend was verder de afname van het aantal verstrekte financieringen vanaf €1 mln en de toename in totaal verstrekt bedrag aan financieringen vanaf €1 mln. Hieruit kan geconcludeerd worden dat financieringen in omvang zijn toegenomen. In het segment boven €1 miljoen werd voor het eerst namelijk meer dan €1 miljard verstrekt, een stijging van 59% ten opzichte van vorig jaar.

Uit de resultaten van de overige onderzochte ontwikkelingen kan geconcludeerd worden dat in 2022 bij de deelnemende partijen:

- de populariteit van Kort Zakelijk Krediet¹ is toegenomen vanwege de toenemende vraag naar liquiditeit van ondernemers.
- kredietnemers meer moeite hebben met aflossen (hogere default ratio van 1,67% en hoogste default ratio van 10%, ten opzichte van 1,13% en 4,7% in 2021).
- geleidelijk aan meer vrouwen in non-bancaire financiering werken (4% groei in 2022).
- minder jongere werknemers onder de 25 jaar werkzaam zijn in non-bancaire financiering in 2022 (10% in 2022 ten opzichte van 17% in 2021).

1. Zie hoofdstuk 6.1 voor verdere toelichting op Kort Zakelijk Krediet en wat hieronder wordt verstaan.

Verder ziet SMF de volgende trends in non-bancaire financiering:

- Embedded Finance is steeds meer in ontwikkeling in Europa en in Nederland.
- Ook is uit aanvullend onderzoek inzake Erkend financieringsadvies MKB gebleken dat de Erkend Financieringsadviseurs MKB meer gebruikmaken van non-bancaire financiering dan de adviseurs zonder keurmerk, die meer verwijzen naar bancaire financiering. Op basis daarvan kan geconcludeerd worden dat het MKB op een aanvraag bij een Erkend Financieringsadviseur MKB meer onafhankelijke financieringsoplossingen aangeboden krijgt.

2. Kerncijfers 2022

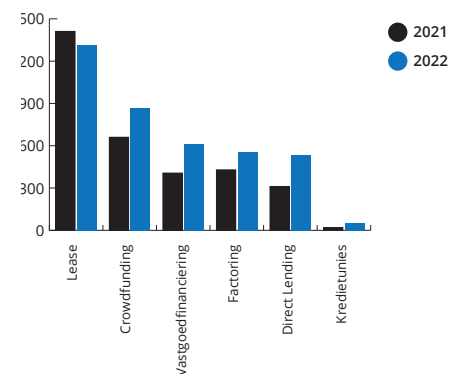
Opvallende cijfers non-bancaire financiering 2022

- Totale non-bancaire financiering stijgt met 21% naar bijna €4 mld
- Totaal verstrekte non-bancaire financiering boven €1 mln bedraagt voor het eerst meer dan €1 mld, een stijging van 59%
- Totaal aantal non-bancaire verstrekkingen gegroeid met 10% naar 55.775
- Totaal verstrekte financiering aan het MKB tot €250.000 bestaat voor 21% uit non-bancaire financiering

Totaal non-bancaire financiering (x €1 mln)

Soort vorm	2021	2022	Groei	Aandeel
Lease	1.411	1.313	-7%	33,7%
Crowdfunding	660	866	31%	22,2%
Vastgoedfinanciering	406	613	51%	15,7%
Factoring	429	556	30%	14,3%
Direct Lending	311	534	72%	13,7%
Kredietunies	6	13	99%	0,3%
Totaal	3.223	3.894	21%	100%

Omvang (x € 1 mln.)

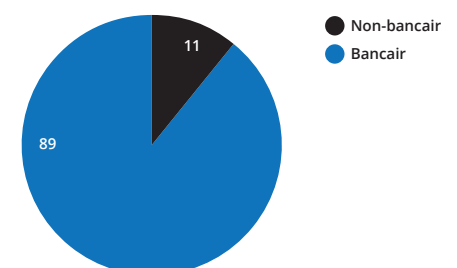

Financieringslandschap < € 1 mln.

Bancaire en non-bancaire financieringslandschap 2022 (x € 1 mln.)

Financieringsvorm	Totaal	Aandeel
Bancair minus heronderhandeling	23.075	89%
Non-bancair	2.818	11%
Totaal	25.893	

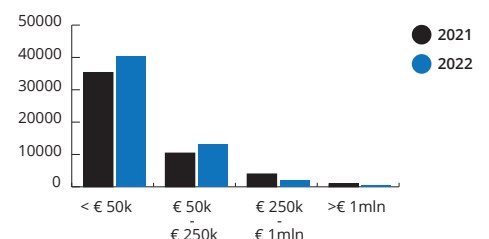
Verdeling financiering bancaire/non-bancair %

Totaal aantal verstrekte non-bancaire financieringen

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal
2021	35.439	10.430	3.975	947	50.792
2022	40.318	13.006	2.075	422	55.775
Groei	14%	25%	-48%	-55%	10%

Verstrekkingen

3. Dit is non-bancaire financieren

Non-bancaire financiering zijn alle financieringsvormen die niet door een bank worden verstrekt. Deze worden aangeboden door diverse non-bancaire financiers. Er zijn verschillende vormen van non-bancaire financiering:

- **Crowdfunding:** Crowdfunding is een financieringswijze waarbij gebruik wordt gemaakt van publieke financiering. Een grote groep investeerders/beleggers (veel, maar niet uitsluitend particulieren) investeert gezamenlijk in één project of onderneming. De inleg per persoon kan vanaf relatief kleine bedragen, waardoor de groep van investeerders/beleggers die de vereiste financiering bijeenbrengt groot kan zijn. Het bijeenbrengen van vraag naar en aanbod van geld vindt plaats via een online crowdfunding platform. De crowdfunding van zakelijke leningen wordt veelal aangeduid als crowdlending.

Tijdens dit onderzoek richten wij ons op de crowdfunding van zakelijke leningen oftewel crowdlending.
- **MKB Beurs:** Een MKB beurs brengt ondernemers en (institutionele) beleggers samen voor financiering en rendement. Het is een platform waarbij beleggers rechtstreeks kunnen investeren in mkb bedrijven. Dat kan in de vorm van (certificaten van) aandelen en obligaties (leningen). De (certificaten van) aandelen en de obligaties zijn handelbaar.
- **Direct Lending:** Direct lending is een vorm van ondernemingsfinanciering, waarbij niet bancaire geldverstrekkers zonder tussenkomst van een bank rechtstreeks leningen verstrekken aan bedrijven. Vaak investeren meerdere geldverstrekkers samen in een fonds dat als financier optreedt voor ondernemers. Het aanbod vindt plaats via gespecialiseerde platforms. Voor de MKB ondernemer/klant is dit platform een loket met eenzelfde functie als een bankloket, maar met geheel andere werkwijze, voorwaarden en condities.
- **Factoring:** Factoring is één van de vormen van objectfinanciering. Objectfinanciering is een zakelijke financiering die in directe relatie staat met de investering.

Factoring is debiteurenfinanciering: de onderneming draagt zijn debiteuren over aan een factormaatschappij. De factormaatschappij betaalt goedgekeurde vorderingen onmiddellijk uit onder inhouding van een vooraf afgesproken percentage. Een bedrijf beschikt hierdoor direct over het geld en hoeft niet te wachten totdat de klanten de facturen hebben betaald.
- **Leasing:** Leasing is ook één van de vormen van objectfinanciering. Bij leasing wordt financiering verstrekt op specifieke activa. De meest bekende vorm is autolease, maar ook andere activa zijn te leasen: productieapparatuur, magazijninrichting, kantoorinventaris, computers, etc. Er zijn twee hoofdvormen:
  - **Operational lease:** juridisch een huurvorm, waarbij de eigendom van het object kan worden verworven op het eind van de looptijd tegen betaling van een slottermijn. Operational lease kent extra diensten zoals verzekering en onderhoud.
- **Vastgoedfinanciering:** Vastgoedfinanciering betreft tevens één van de vormen van objectfinanciering. Binnen het aanbod van vastgoedfinanciers zijn er verschillende specialismen, zoals financiering van:
  - van commercieel vastgoed (verhuur, hypotheek voor verhuurde woningen, financiering van beleggingspanden). De financieringsbeoordeling wordt

voornamelijk gebaseerd op de cashflowcapaciteit van het onderpand;

- bedrijfspand eigen gebruik. De financieringsbeoordeling wordt voornamelijk gebaseerd op de cashflowcapaciteit van de onderneming. onderpand. Belangrijke ratio: LTV: Loan To Value: de maximale hoogte van de lening wordt mede bepaald door de waarde van het onderpand.
- **Microfinanciering:** Oorspronkelijk wordt met de term microfinanciering kleine leningen (tot maximaal enkele honderden euro's) bedoeld die voornamelijk worden toegekend aan kleine ondernemers in ontwikkelingslanden wat hen de gelegenheid biedt te investeren en zodoende zelfstandig inkomen te verwerven. Binnen zakelijke financiering worden financieringen tot € 250.000 als mikrokrediet aangeduid. In dit segment zijn veel online aanbieders werkzaam.
- **Kredietunie:** Een kredietunie is een coöperatieve kredietvereniging zonder winstoogmerk waarin ondernemers zich per regio of per branche organiseren om elkaar geld te lenen. Er zijn twee varianten:
  - Het centrale kasmodel: mkb ondernemers stellen via een gemeenschappelijke kas middelen ter beschikking aan anderen die behoefte hebben aan financiering.
  - Het community funding model, ofwel bemiddelingsmodel: Ondernemers/investeerders die lid zijn van de kredietunie beoordelen zelf per kredietaanvraag of zij als investeerder willen meedoen en geld ter beschikking willen stellen. De kredietvragende ondernemer wordt gefinancierd door circa vijf tot vijftientig verschillende investerende leden.
- **Private Equity:** De term private equity is een verzamelnaam voor verschillende soorten investeerders die rechtstreeks of d.m.v. een investeringsvehikel investeren in ondernemingen, veelal in de vorm van aandelenkapitaal, vaak in combinatie met achtergestelde leningen. In de wereld van corporate finance worden veel termen gebruikt, zoals accelerator (ook incubator genoemd), die zich richt op jonge bedrijven, business angels en informal investors die investeren in bestaande en

groeïende bedrijven, participatiemaatschappijen en regionale investeringsmaatschappijen.

- **Family, Friends, en Fans (FFF):** De inner-circle van een ondernemer kan, met name bij kleine, startende en jonge ondernemingen één van de belangrijkste bronnen van financiering vormen. Family, Friends en Fans kennen de ondernemer. Zij hebben een persoonlijke relatie met de ondernemer en laten hem ook niet zomaar vallen als het even tegenzit.
- **Ketenfinanciering:** Verzamelnaam van allerlei financieringsafspraken tussen bedrijven onderling in de keten (leverancierskrediet). Ketenfinanciering is "de dichtstbijzijnde financiering" voor een ondernemer. Immers: waar een transactie plaatsvindt (inkoop, verkoop, dienstverlening, etc.) zijn 2 partijen actief. Als koper en verkoper overeenkomen dat de verkopende partij (gedeeltelijk) later dan het transactiemoment wordt bepaald, financiert de verkoper in feite de koper/afnemer.
- **Werknemersparticipatie:** Werknemersparticipatie (WNP) is een instrument waardoor medewerkers van een bedrijf kunnen deelnemen in (certificaten van) de aandelen van hun werkgever. De medewerkers participeren (investeren) in het kapitaal en worden op deze manier mede-eigenaar. Dit leidt tot een versterking van het eigen vermogen van de onderneming. Hierdoor wordt de leencapaciteit van het bedrijf vergroot.

Ten behoeve van dit onderzoek hebben wij de financiers in twee hoofdgroepen verdeeld:

- **Algemene aanbieders bedrijfsfinancieringen, zonder specifieke koppeling:** Onder algemene aanbieders zijn de financiers opgenomen die hun financieringsaanbod niet op een specifieke investering baseren; de financieringsbeslissing wordt primair gebaseerd op de prestaties van de onderneming. De groep algemene aanbieders betreft crowdfunding, direct lending, kredietunie, MKB Beurs, microfinanciering, private equity, Family, Friends, en Fans (FFF), ketenfinanciering, en werknemersparticipatie.

4. Non-bancaire financiering per vorm

4.1 Lease

Onder Lease hebben we in dit onderzoek alleen non-bancaire financiers die leasing aan het MKB aanbieden meegenomen. Deze data is verzameld door de Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen (NVL). Aanbieders van bancaire en vendor lease zijn hierin niet meegenomen.⁴

De verstrekte financiering via non-bancaire lease is in 2022 gedaald met ongeveer 7% ten opzichte van 2021. De aanhoudende leveringsproblemen, met name van transportmiddelen, lijken ook hier een directe verklaring te zijn voor de terugval zoals ook weergegeven in de publicatie van leasemarktcijfers over 2022 van Leasing Nederland-NVL.

Financieringen voor bedragen tot €250.000 worden in 2022 minder verstrekt dan in 2021. Grotere financieringen voor bedragen vanaf €1 mln laten in 2022 echter een groei zien van 43% ten opzichte van 2021.

Tabel 4.1a Verstrekte financiering Lease (x 1 mln)

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2020	1.224	400	540	106	178
2021	1.411	423	659	163	166
2022	1.313	378	527	171	237
Groei 2021 - 2022	-7%	-11%	-20%	5	43%

In 2022 ontvingen 20.618 bedrijven financiering via lease ten opzichte van 24.172 bedrijven in 2021. Dit betreft een daling van 15%. Deze daling vond volledig plaats in het verstrekken van kleinere financieringen tot €50.000, die in 2022 is gedaald met 31% naar 11.288 in vergelijking met 16.302 verstrekkingen in 2021. Alhoewel het aantal verstrekte financieringen vanaf €50.000 in alle categorieën een groei laat zien in 2022, blijft de kleinere financiering tot €50.000 ook in 2022 verantwoordelijk voor het merendeel (55%) van de lease verstrekkingen.

Tabel 4.1b Aantal verstrekkingen Lease

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2020	21.869	15.548	6.027	213	81
2021	24.172	16.302	7.357	437	76
2022	20.618	11.288	8.733	503	94
Groei 2021 - 2022	-15%	-31%	19%	15%	24%

4. Zie voor een overzicht van de gehele Leasemarkt in Nederland in 2022 het rapport "Cijfers Nederlandse equipment leasemarkt in heel 2022" zoals gepubliceerd door de NVL.

4.2 Crowdfunding

Om een beeld te krijgen van de omvang van verstrekte financieringen via crowdfunding, heeft SMF data verzameld van de grootste crowdfunders binnen Nederland. In werkelijkheid is de verstrekte financiering hoger, aangezien niet van alle crowdfunders in Nederland data is ontvangen.

In 2022 is er in totaal voor €866 mln aan financiering verstrekt door middel van crowdfunding, een 39% stijging van de €660 mln in 2021. Het totaal aantal projecten dat financiering heeft ontvangen via crowdfunding is met 24% gestegen van 1.255 in 2021 naar 1.559 in 2022. In 2022 is er vooral een verschuiving zichtbaar van kleinere financieringen naar grotere financieringen tussen de €250.000 en €1 mln. Zoals de resultaten in de onderliggende categorieën laten zien.

Tabel 4.2a Verstrekte financiering Crowdfunding (x 1 mln)

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	660	17	94	216	333
2022	866	3	80	483	300
Groei 2021 - 2022	39%	-83%	-9%	137%	-4%

Tabel 4.2b Aantal projecten via Crowdfunding

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	1.255	570	367	240	77
2022	1.559	80	627	665	180
Groei 2021 - 2022	24%	-86%	71%	177%	135%

In 2022 is ten opzichte van 2021 alleen groei zichtbaar in het totaal verstrekte bedrag aan financiering tussen de €250.000 en €1 mln. In deze categorie werd in 2022 voor een totaal van €483 mln verstrekt ten opzichte van €216 mln in 2021, een groei van 137%. Naast het totaal verstrekte bedrag aan financiering werd er ook een groeiend aantal projecten via crowdfunding gefinancierd voor bedragen tussen de €250.000 en €1 mln. Namelijk 665 projecten ten opzichte van 240 in 2021, een groei van 177%. Alhoewel er in 2022 ook meer projecten tussen de €50.000 en €250.000 zijn gefinancierd, is het gemiddeld bedrag per project gedaald ten opzichte van 2021 aangezien er in totaal 9% minder in totaal bedrag verstrekt is aan projecten.

Aan de andere kant werden er in 2022 veel minder kleinere projecten gefinancierd via crowdfunding voor bedragen onder de €50.000, namelijk 80 projecten in 2022 ten opzichte van 570 projecten in 2021. Dit betreft een daling van 86%. In 2022 is de financiering via crowdfunding vanaf €250.000 ruim verdubbeld (54%) ten opzichte van 2021 (25%). Het totaal verstrekte bedrag aan financieringen onder de €50.000 is in 2022 het sterkst afgenomen met maar liefst 83% in vergelijking met 2021.

4.3 Vastgoedfinanciering

Om een beeld te krijgen van de omvang van verstrekte financieringen via vastgoedfinanciering, heeft SMF data opgevraagd van alle grote non-bancaire MKB vastgoedfinanciers binnen Nederland. In werkelijkheid is de verstrekte financiering hoger, aangezien niet van alle vastgoedfinanciers data is ontvangen.

In 2022 is er in totaal voor €613 mln aan vastgoedfinanciering verstrekt, een 51% stijging van de €406 mln in 2021. Ook is het totaal aantal projecten dat vastgoedfinanciering heeft ontvangen met 33% gegroeid van 1.487 in 2021 naar 1.979 in 2022. De trend die binnen vastgoedfinanciering zichtbaar is betreft de verschuiving van kleinere financieringen naar middelgrote en grote financieringen. Dit wordt bevestigd door de resultaten in de onderliggende categorieën.

Tabel 4.3a Verstrekte financiering Vastgoedfinanciering (x 1 mln)

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	406	3	127	184	92
2022	613	2	173	257	181
Groei 2021 - 2022	51%	-33%	36%	40%	96%

Tabel 4.3b Aantal verstrekkingen Vastgoedfinanciering

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	1.487	84	931	425	47
2022	1.979	63	1.233	597	86
Groei 2021 - 2022	33%	-25%	32%	40%	83%

In 2022 is er meer vastgoedfinanciering verstrekt in alle categorieën vanaf €50.000 in vergelijking met 2021. De verstrekking van grotere vastgoedfinancieringen vanaf €1 mln groeide het sterkst. Het totaal verstrekte bedrag aan vastgoedfinanciering boven de €1 mln groeide met 96% van €92 mln in 2021 naar €181 mln in 2022. Ook ontving een groeiend aantal van 86 bedrijven in 2022 een vastgoedfinanciering vanaf €1 mln, ten opzichte van 47 bedrijven in 2021. Dit betreft een groei van 83%.

Kleinere financieringen tot €50.000 werden aanzienlijk minder verstrekt in 2022 dan in 2021. In 2022 werd voor een totaal van €2 mln aan financieringen tot €50.000 verstrekt, dit is een daling van 33% ten opzichte van de €3 mln in 2021. Ook hebben een kwart minder bedrijven vastgoedfinanciering tot €50.000 ontvangen in 2022 ten opzichte van 2021, respectievelijk 63 en 84.

De aan dit onderzoek deelnemende vastgoedfinanciers hadden in 2022 een bedrag van ongeveer € 1,080 mln uitstaan bij kredietnemers. Dit betreft een stijging van 78% ten opzichte van de €605 mln aan uitstaande vastgoedfinanciering in 2021.

Tabel 4.3c Obligo Vastgoedfinanciering (x 1 mln)

Jaar	Totaal € in jaar
2021	605
2022	1.080
Groei 2021 - 2022	78%

4.4 Factoring

Onder factoring wordt in dit onderzoek alleen non-bancaire financiers verstaan die factoring aanbieden. Zowel American Factoring als Stille Factoring worden in dit onderzoek meegenomen onder Factoring⁵. De factoring aanbieders die onderdeel zijn van banken zijn niet meegenomen⁶ in dit onderzoek, mede omdat deze organisaties weinig tot geen financieringen aan het kleine MKB aanbieden. Ook bij factoring is de verstrekte financiering in werkelijkheid hoger, aangezien niet van alle factoraars data is ontvangen. Er zijn zeer veel aanbieders actief in de markt en het is lastig om betrouwbare aanvullende data te verzamelen.

In 2022 bedroeg de totale verstrekte financiering door middel van factoring €556 mln. Dit is een stijging van 30% ten opzichte van de verstrekte financiering van €429 mln in 2021. Opvallend is dat er enerzijds sprake is van een aanzienlijke daling van verstrekte financieringen tussen de €50.000 en €1 mln, en anderzijds een aanzienlijke groei van grotere financieringen vanaf € 1 mln en kleinere financieringen tot €50.000. Respectievelijk 483% en 69% ten opzichte van 2021. Het aflopen van de corona-steunmaatregelen in 2022 en de ontwikkeling dat traditionele banken steeds minder een snel 'kleinere' financieringen van onder de €50.000 verstrekken lijken de groei deels te verklaren, zoals de Branchevereniging van American Factoring Organisaties (BAFO) aangeeft in een artikel met betrekking tot het eerste half jaar van 2022.⁷

Het aantal bedrijven dat financiering heeft ontvangen via factoring is in 2022 gestegen met 15% ten opzichte van 2021. In 2022 is in bijna alle categorieën een kleiner aantal financieringen verstrekt dan in 2021. Opvallend is de sterke groei van 42% in het aantal kleinere financieringen tot €50.000, van 2.906 in 2021 naar 4.137 in 2022. Het wegvallen van de Corona steunmaatregelen in 2022 naast het opstarten van de betaalregeling met de belastingdienst per oktober 2022, lijkt ook hier een verklaring voor te zijn.

Tabel 4.4a Verstrekte financiering Factoring (x 1 mln.)

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	429	135	89	167	37
2022	556	228	35	77	216
Groei 2021 - 2022	30%	69%	-61%	-54%	483%

Tabel 4.4b Aantal verstrekkingen Factoring

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	4.022	2.906	729	281	106
2022	4.606	4.137	281	123	68
Groei 2021 - 2022	15%	42%	-61%	-56%	-36%

5. Zie de cijfers van de Branchevereniging van American Factoring Organisaties (BAFO) voor American factoring specifiek

6. Zie de cijfers van de Branchevereniging Factoring Nederland (FAAN) voor het totaal aan bancaire factoring verstrekkingen.

7. <https://executivefinance.nl/2022/09/american-factoring-bedrijven-zien-massale-toestroom-van-financieringsverzoeken/specifiek>

4.5 Direct lending

Om een beeld te krijgen van de omvang van verstrekte financieringen via direct lending, heeft SMF data verzameld van de grootste direct lenders binnen Nederland. In werkelijkheid is de verstrekte financiering hoger, aangezien niet van alle direct lenders in Nederland data is ontvangen.

Direct lending laat over bijna de gehele linie groei zien in 2022 ten opzichte van 2021. De totale verstrekte financiering via direct lending groeide in 2022 met 72% naar €534 mln ten opzichte van €311 mln in 2021. Ook het aantal bedrijven dat financiering ontving via direct lending is tussen 2021 en 2022 gegroeid van 19.763 in 2021 naar 27.653 in 2022. Dit betreft een stijging van 40%. De resultaten in de onderliggende categorieën laten een verschuiving in 2022 zien naar kleinere financieringen tot €250.000 enerzijds, en financieringen van grotere bedragen vanaf een omvang van €1 mln.

Tabel 4.5a Verstrekte financiering Direct lending

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	311	142	41	78	50
2022	534	219	95	78	142
Groei 2021 - 2022	72%	55%	132%	0%	182%

Tabel 4.5b Aantal verstrekkingen Direct lending (x 1mln.)

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	19.763	15.575	977	2.571	639
2022	27.653	24.767	2.351	487	82
Groei 2021 - 2022	40%	59%	141%	-81%	-87%

Vooraf het totaal gefinancierde bedrag voor financieringen tussen de €50.000 en €250.000 en vanaf €1 mln groeide sterk in 2022. Respectievelijk een groei van 132% (van €41 mln in 2021 naar €95 mln in 2022) en 182% (van €50 mln in 2021 naar €142 mln in 2022). In 2022 groeide het aantal bedrijven dat financiering heeft ontvangen het sterkst voor financiering tot €250.000 mln. Waarbij het aantal verstrekte financieringen met 141% het sterkst groeide, van 977 in 2021 naar 2.351 in 2022.

De totale uitstaande financiering van deelnemende direct lenders bedroeg €448 mln in 2021. Dit bedrag groeide met ongeveer 72% tot €719 mln aan totaal uitstaande financiering in 2022.

Tabel 4.5c Obligo Direct lending (x 1 mln.)

Jaar	Totaal € in jaar
2021	448
2022	719
Groei 2021 - 2022	72%

4.6 Kredietunies

Kredietunies zijn in 2022 verantwoordelijk voor 0,3% van de verstrekking aan non-bancaire financiering. Alhoewel dit een lichte stijging is in vergelijking met 2021, blijft het verreweg de kleinste vorm van non-bancaire financiering. De data is verzameld door de Nederlandse Vereniging van Kredietunies (VSK).

De totale verstrekte financiering door de kredietunies bedroeg in 2022 € 13 mln. Dit is ongeveer een verdubbeling ten opzichte van de €6 mln aan verstrekte financiering in 2021. Ook het totaal aantal verstrekkingen is tussen 2021 en 2022 sterk gegroeid met 76%. Deze groei vond plaats in alle categorieën, maar met name in de kleinere financieringen tot €50.000 waar 22 bedrijven financiering ontvingen via een kredietunie in 2022 ten opzichte van 1 in 2021.

Tabel 4.6a Verstrekte financiering Kredietunies (x 1 mln.)

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2020	20	2	10	6	1
2021	6	0,025	5	1	0
2022	13	2	8	3	0
Groei 2021 - 2022	99%	8300%	47%	170%	0%

Tabel 4.6b Aantal verstrekkingen Kredietunies

Jaar	Totaal €	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2020	252	52	173	25	2
2021	71	1	63	7	0
2022	125	22	88	26	0
Groei 2021 - 2022	76%	2100%	40%	271%	0%

5. MKB Financieringsmarkt (totaal)

5.1 Omvang non-bancaire financiering

De totale omvang van non-bancaire financiering aan het MKB in Nederland is in 2022 met gemiddeld 21% gegroeid ten opzichte van 2021. In 2022 is er in totaal ruim €3,894 mld verstrekt door non-bancaire financiers ten opzichte van €3,223 mld in 2021. Binnen alle vormen van de onderzochte financieringsvormen werd in 2022 meer financiering verstrekt dan in 2021, behalve binnen lease. Direct lenders, vastgoedfinanciers en kredietunies, laten zelfs een groei van meer dan 50% zien ten opzichte van 2021. Lease, crowdfunding, vastgoedfinanciering, en factoring waren in 2022 samen verantwoordelijk voor ongeveer 86% van de totale non-bancaire financieringsmarkt.

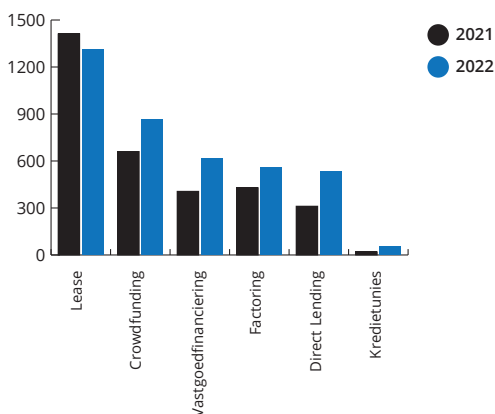
Tabel 5.1a Totaal non-bancaire financiering per vorm 2021-2022 (x €1 mln)

Soort vorm	2021	2022	Groei	Aandeel
Lease	1.411	1.313	-7%	33,7
Crowdfunding	660	866	32%	22,2%
Vastgoedfinanciering	406	613	51%	15,7%
Factoring	429	556	30%	14,3%
Direct Lending	311	534	72%	13,7
Kredietunies	6	13	99%	0,3%
Totaal	3.223	3.894	21%	100%

Tabel 5.1b Totaal non-bancaire financiering per bedragsklasse 2022 (x €1 mln)

Soort vorm	Totaal € 2022	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
Lease	1.313	378	527	171	237
Crowdfunding	866	3	80	483	300
Vastgoedfinanciering	613	2	173	257	181
Factoring	556	228	35	77	216
Direct Lending	534	219	95	78	142
Kredietunies	13	2	8	3	0
Totaal	832	918	1.068	1.076	3.894

Omvang (x € 1 mln.)

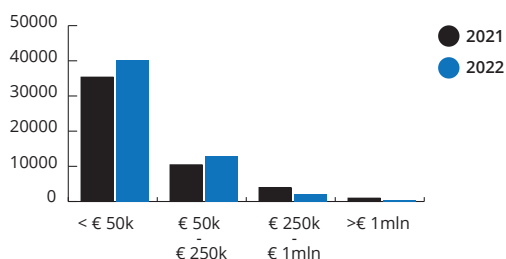
Van de 3,894 mld aan totaal verstrekte non-bancaire financiering bestaat 55% uit financieringen vanaf €250.000 en 45% uit financieringen onder de €250.000. In bijna alle categorieën is een groter totaalbedrag aan financieringen verstrekt in 2022 dan in 2021. Alleen de totale financieringen tussen de €50.000 en €250.000 is met 10% gedaald, van €1.015 mln in 2021 naar €918 mln in 2022. De sterkste groei van 59% is zichtbaar in het totaalbedrag aan financieringen vanaf €1 mln, die van €679 mln in 2021 is gegroeid naar €1.076 mln in 2022.

Tabel 5.1c Totaal non-bancaire financiering 2021-2022

Jaar	Totaal	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	3.223	720	1.015	809	679
2022	3.894	832	918	1.068	1.076
Groei	21%	16%	-10%	32%	59%

Het totaal aantal verstrekte financieringen is tussen 2021 en 2022 met gemiddeld 10% gestegen. Financieringen tot €250.000 zijn vaker verstrekt in 2022 ten opzichte van 2021. Opvallend is de daling in het aantal verstrekte financieringen vanaf €250.000 terwijl het totaalbedrag aan verstrekte financiering vanaf €250.000 is toegenomen. Dit bevestigt de verschuiving naar financieringen van grotere omvang.

Totaal aantal verstrekte non-bancaire financieringen 2021-2022

Tabel 5.1e Totaal aantal verstrekte non-bancaire financieringen

Soort vorm	Totaal	< € 50k	€ 50 - 250k	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.
2021	50.792	10.430	3.975	947	35.439
2022	55.775	13.006	2.075	422	40.318
Groei	10%	25%	-48%	-55%	14%

5.2 Omvang bancaire financiering

De omvang van MKB financiering door banken is bepaald aan de hand van de data van de DNB⁸. Deze data betreft de omvang van de financieringen in de volgende categorieën < €0,25 mln., €0,25- 1 mln. en > €1 mln.

Tabel 5.2a Totaal nieuwe verstrekkingen (x € 1 mln.)

Jaar	2020	2021	2022	Groei 2021-2022
Financieringsomvang < € 0,25 mln.	20.952	16.317	13.072	-20%
Financieringsomvang € 0,25 - € 1 mln.	33.369	30.198	24.957	-17%
Financieringsomvang > € 1 mln.	303.785	388.419	400.948	3%
Totaal	358.106	434.934	438.977	1%

Heronderhandelingen

In de bancaire data zijn echter ook heronderhandelingen meegenomen. Onder heronderhandelingen vallen alle nieuwe contracten die niet bestaan uit nieuw geld, maar uit vernieuwd geld. Bij een heronderhandeling komen bank en cliënt nieuwe contractvoorwaarden overeen - zoals de rente - voor bestaande leningen.

Om een goed overzicht te krijgen van het werkelijk aantal nieuwe verstrekte financieringen door banken is ervoor gekozen om alleen te kijken naar de nieuwe verstrekkingen verminderd met de heronderhandelingen van bestaande contracten.

De totale verstrekkingen zijn in 2022 toegenomen. In totaal groeide het bedrag van nieuwe verstrekkingen minus heronderhandelingen met 21%. Dit is uitsluitend te danken aan de 35% groei in financieringen vanaf €1 mln in 2022 ten opzichte van 2021. Financieringen tot €1 mln laten namelijk een daling zien in 2022 in vergelijking met 2021. Deze resultaten weergeven duidelijk de focus van banken op financiering van grotere omvang.

Tabel 5.2b Totaal nieuwe verstrekkingen minus heronderhandelingen (x € 1 mln.)

Jaar	2020	2021	2022	Groei 2021-2022
Financieringsomvang < € 0,25 mln.	11.148	9.024	6.544	-27%
Financieringsomvang € 0,25 - € 1 mln.	14.640	11.670	8.410	-28%
Financieringsomvang > € 1 mln.	114.558	73.869	99.700	35%
Totaal	140.346	94.563	114.654	21%

8. Bron: Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken (Maand)

5.3 Verhoudingen non-bancaire en bancaire financieringsmarkt in MKB financieringsmarkt tot €1 mln

Door de MKB financieringsmarkt (tot €1 mln) als geheel is er in 2022 ruim €25,893 mld aan financiering verstrekt, ongeveer 8,7% minder dan in 2021 (€28,366 mld). Van deze €25,893 mld is 89% door banken gefinancierd en 11% door non-bancaire financiers, ten opzichte van respectievelijk 91% en 9% in 2021. In de verhouding tussen non-bancaire en bancaire financieringen in de MKB financieringsmarkt, is het aandeel van non-bancaire financiering dus 2%-punt toegenomen tussen 2021 en 2022.

In totaal is aan ondernemers in 2022 €8,278 mld aan financiering verstrekt aan kleinere financieringen met een omvang tot €250.000. Dit is een daling ten opzichte van de € 9,029 mld aan verstrekte financiering in deze categorie in 2021. Van deze €8,278 mld aan verstrekte financiering bestaat 79% uit bancaire financiering en 21% uit non-bancaire financiering, in vergelijking met respectievelijk 81% en 19% in 2021.

Bij grotere financieringsrondes (€250k - €1 mln) bedroeg het totaal aan verstrekte financiering in 2022 €17,615 mld, ten opzichte van de € 19,337 mld aan verstrekte financiering in 2021. Hiervan bestaat 94% uit bancaire financiering en 6% uit non-bancaire financiering in 2022, ten opzichte van respectievelijk 96% en 4% in 2021.

Tabel 5.3a Bancaire en non-bancaire financieringslandschap 2022 (x € 1 mln.)

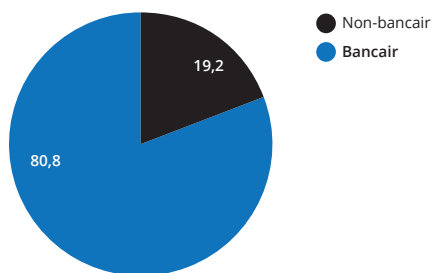
Financieringsvorm	< € 250k	€ 250 - 1 mln.	Totaal	Aandeel
Bancair minus heronderhandeling	6.528	16.547	23.075	89%
Non-bancair	1.750	1.068	2.818	11%
Totaal	8.278	17.615	25.893	

Tabel 5.3b Bancaire en non-bancaire financieringslandschap 2021 (x € 1 mln.)

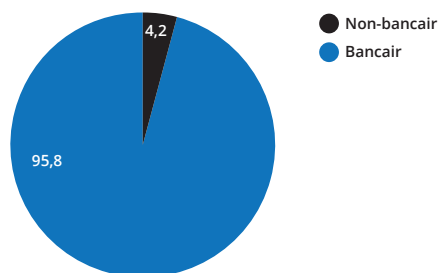
Financieringsvorm	< € 250k	€ 250 - 1 mln.	Totaal	Aandeel
Bancair minus heronderhandeling	7.293	18.528	25.821	91%
Non-bancair	1.736	809	2.545	9%
Totaal	9.029	19.337	28.366	

Financieringslandschap 2021

financiering < € 250k

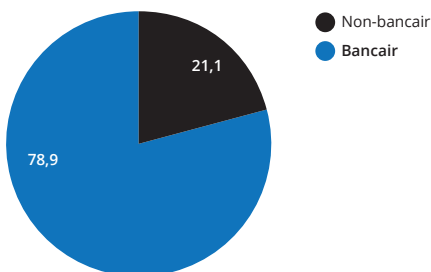

financiering € 250k-1 mln.

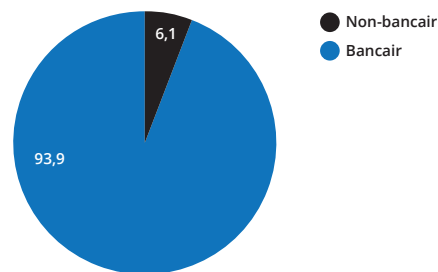

Financieringslandschap 2022

financiering < € 250k

financiering € 250k-1 mln.

De resultaten laten een verschuiving zien in de verhouding tussen de non-bancaire en bancaire financieringsmarkt. Waar banken zich meer zijn gaan richten op grotere financieringen zoals eerder genoemd, wordt de non-bancaire markt verantwoordelijk voor een steeds groter deel van de MKB financieringsmarkt met betrekking tot kleinere financieringen aan het MKB. Ten opzichte van 2020 worden in 2022 kleinere financieringen tot €250.000 zelfs 9% meer verstrekt door non-bancaire financiers en 9% minder door banken.

Tabel 5.3c Ontwikkeling in verhouding bancaire en non-bancaire financieringslandschap 2020-2022

Financieringsvorm	< € 250k	€ 250 - 1 mln.	Totaal
Bancair minus heronderhandeling	-9%	-3%	-4%
Non-bancair	9%	3%	4%

6. Overige non-bancaire ontwikkelingen

Binnen dit onderzoek zijn naast de totale non-bancaire financiering ook andere onderwerpen onderzocht op sectorbreed niveau:

- Kort Zakelijk Krediet en Embedded Finance
- Default percentage financiering
- Gemiddeld rentepercentage portefeuille
- Man/vrouw verhouding financiers
- Leeftijdsverhouding financiers
- Financieel advies non-bancaire financiering

6.1 Nieuw: Kort Zakelijk Krediet en Embedded Finance

De mkb-financieringsmarkt is volop in ontwikkeling. De afgelopen jaren zijn er tal van nieuwe financieringsvormen en aanbieders op de markt gekomen. SMF ziet dat het Kort Zakelijk Krediet een steeds belangrijkere rol in het Nederlandse financieringslandschap inneemt en in toenemende mate een financieringsbron voor mkb-ondernemers is. Het Kort Zakelijk Krediet betreft de financiers die de markt bedienen met financieringsoplossingen die zich kenmerken door een looptijd van maximaal één jaar met een maximum van € 100.000,-.

Wanneer Kort Zakelijk Krediet als aparte categorie beschouwd zou worden, dan zou er op basis van de resultaten van 2022 voornamelijk een verschuiving zichtbaar zijn in verstrekte financiering van Direct Lending naar Kort Zakelijk Krediet. Het totaal aan verstrekte financieringen tot €50.000 in 2022 door deelnemende financiers, die volgens bovenstaande definitie gecategoriseerd kunnen worden als Kort Zakelijk Krediet, zou minstens €77 mln bedragen. Vanwege de huidige indeling van bedragsklassen is de huidige data niet toereikend om een goede inschatting te kunnen maken van de verstrekkingen tussen de €50.000 en €100.000.

Een andere opkomende vorm van non-bancaire financiering is Embedded Finance. Zoals aangegeven bij Trends in MKB Financieringen, is de definitie van embedded finance heel breed. Dit kan variëren van het verstrekken van krediet aan consumenten voor aankopen van producten of diensten, tot het aanbieden van complete betaaloplossingen, maar ook verstrekken van bedrijfskredieten. In Amerika is deze sector al verantwoordelijk voor \$12 mld aan bedrijfsfinancieringen. In Europa begint deze sector nu zich ook te ontwikkelen, waarbij er vooral oplossingen aangeboden worden aan webshops en online platformen.⁹

6.2 Default percentage financiering

Binnen dit onderzoek zijn de deelnemende partijen gevraagd naar het percentage financieringen dat niet terugbetaald kan worden door de kredietnemer. Omdat verschillende partijen binnen de non-bancaire financieringsmarkt verschillende definities hanteren voor het begrip default financiering is allereerst gevraagd wat deze definities zijn. Vervolgens werd gevraagd wat het default percentage over 2022 is volgens de eigen definitie.

Gebaseerd op de eigen gegeven definitie van default financiering ligt het percentage financieringen dat in 2022 in default is bij de verschillende financiers tussen de 0% en 10% in vergelijking met een range van 0% tot 4,7% in 2021. Het gemiddelde percentage default financieringen in 2022 volgens de eigen gegeven definitie

9. Bron: <https://www.trendsinkbfinanciering.nl/embedded-finance/>

Tabel 6.1 Gemiddeld default % op basis van eigen definitie

	2021	2022
Hoogste	4,7%	10%
Laagste	0%	0%
Gemiddeld	1,13%	1,67%

6.3 Gemiddeld rentepercentage portefeuille

Binnen dit onderzoek is ook informatie verzameld over het gemiddelde gehanteerde rentepercentage van de deelnemende financiers. De gehanteerde rentepercentages binnen de non-bancaire financieringsmarkt lagen in 2022 tussen de 2,59% en 35%. Dit is een aanzienlijke verbreding van de range ten opzichte van de 5,24% en 8,62% in 2021. Het gemiddelde rentepercentage bedroeg 7,81% in 2022 wat een lichte stijging ten opzichte van de 6,99% in 2021 betreft.

Omwillen van de privacy van de individuele financiers is besloten het gemiddelde rentepercentage voor de non-bancaire sector als geheel te vermelden, niet per financieringsvorm. De deelnemende factoraars konden geen inzicht geven in de hun rentepercentages. Dit doordat een factorloon uit meerdere componenten bestaat.

Tabel 6.2 Gemiddeld rentepercentage portefeuille

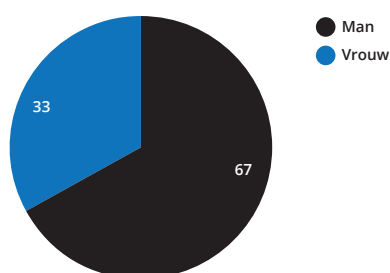
	% 2021	% 2022
Hoogste	8,62%	35%
Laagste	5,24%	2,59%
Gemiddeld	6,99%	7,82%

6.4 Man/vrouw verhouding financiers

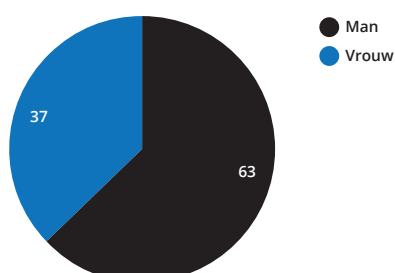
In 2022 zijn er ongeveer 4% meer vrouwen werkzaam bij de deelnemende non-bancaire financiers dan in 2021. Van de werknemers is 37% vrouw en 63% man in 2022, in vergelijking met respectievelijk 33% en 67% in 2021.

Hiermee loopt de non-bancaire sector iets achter op de bancaire sector waar in 2021 iets meer dan de helft van de medewerkers man is en 43,53% vrouw, zoals gerapporteerd door de Nederlandse Vereniging van Banken met betrekking tot "Werkgeverschap".¹⁰

Man/vrouw verhouding 2021 %

Man/vrouw verhouding 2022 %

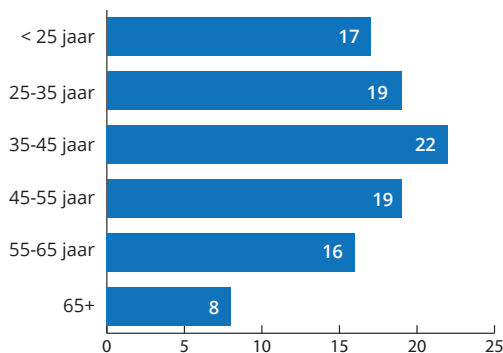

10. Bron: <https://www.bankinbeeld.nl/thema/werkgeverschap/>

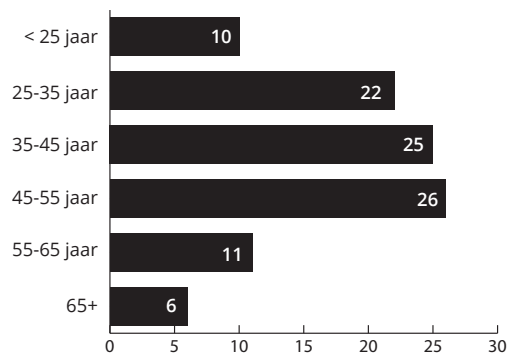
6.5 Leeftijdsverhouding financiers

In 2022 is ongeveer 75% van de werknemers van deelnemende financiers tussen de 25 en 55 jaar. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2021. Opvallend is dat er 7% minder werknemers onder de 25 jaar werkzaam zijn in 2022 dan in 2021. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat een deel van de in 2021 jongere werknemers in 2022 de leeftijd van 25 jaar heeft bereikt, en daarom naar de categorie 25-35 jaar is verschoven.

Leeftijdsverhouding financiers 2021 %

Leeftijdsverhouding financiers 2022 %

6.6 Financieel advies over non-bancaire financiering

SMF heeft aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkelingen met betrekking tot financieringsadvies aan het MKB, zowel bancaire als non-bancaire financiering. Dit advies wordt gegeven door diverse groepen financieringsadviseurs, zowel werkzaam voor banken, non-bancaire financiers en onafhankelijk adviseurs zoals accountants, financieringsadviseurs, corporate finance. Hiervan is een toenemend aantal adviseurs gekwalificeerd als Erkend Financieringsadviseur MKB en zijn ze werkzaam voor een organisatie met het keurmerk Erkend Financieringsadvies MKB. Het onderzoek betrof deze Erkend Financieringsadviseurs MKB in deels 2021 en 2022.

Opvallende resultaten:

- de verdeling van het gegeven financieringsadvies dat uitkomt op bancaire of non-bancaire financiering, ligt bij Erkend Financieringsadviseurs MKB heel anders dan regulier in de markt. Namelijk in gemiddeld 43% van het gegeven financieringsadvies door adviseurs met het keurmerk wordt naar bancaire financiering verwezen, terwijl het gemiddelde in de reguliere financiële adviesmarkt juist 60% of meer betreft. Dit betekent dat de Erkend Financieringsadviseurs MKB meer gebruikmaken van non-bancaire financiering dan de adviseurs zonder keurmerk, die meer verwijzen naar bancaire financiering. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het MKB op een aanvraag bij een Erkend Financieringsadviseur MKB meer onafhankelijke financieringsoplossingen aangeboden krijgt.
- een Erkend Financieringsadviseur MKB is fulltime met het vak bezig en doet gemiddeld meer dan 35 aanvragen per jaar.
- het volume aan totaal geadviseerde financiering ligt bij de 60 organisaties boven de €310 mln.

7. Conclusie

Uit dit onderzoek blijkt dat de non-bancaire financiering een steeds belangrijkere bron van financiering voor het MKB vormt en volop in ontwikkeling is. De non-bancaire financieringsmarkt groeit in 2022 namelijk verder met 21% tot ruim €3,894 mld ten opzichte van €3,223 mld in 2021.

Ook laten de onderzochte non-bancaire financieringsvormen in 2022 groei zien, alleen binnen lease was een daling van ongeveer 7% zichtbaar. Lease, crowdfunding, vastgoedfinanciering, en factoring waren in 2022 samen verantwoordelijk voor ongeveer 86% van de totale non-bancaire financieringsmarkt. Opvallend is de afname van het aantal verstrekte financieringen vanaf €1 mln en de toename in totaal verstrekt bedrag aan financieringen vanaf €1 mln. Hieruit kan geconcludeerd worden dat financieringen in omvang zijn toegenomen. Het totaal van €3,894 mld in 2022 bestaat uit €1,076 mld aan verstrekte financiering vanaf €1 mln ten opzichte van €679 mln in 2021, een groei van 59%.

De resultaten laten een aanhoudende groei zien in de populariteit van non-bancaire financiering ten opzichte van bancaire financiering. Door de MKB financieringsmarkt (tot €1 mln) als geheel is er in 2022 ruim €25,893 mld aan financiering verstrekt, ongeveer 8,7% minder dan in 2021 (€28,366 mld). Van deze €25,893 mld is 89% door banken gefinancierd en 11% door non-bancaire financiers, ten opzichte van respectievelijk 91% en 9% in 2021. In de verhouding tussen non-bancaire en bancaire financieringen in de MKB financieringsmarkt, is het aandeel van non-bancaire financiering dus 2%-punt toegenomen tussen 2021 en 2022.

Uit de resultaten van de overige onderzochte ontwikkelingen kan geconcludeerd worden dat in 2022 bij de deelnemende partijen:

- de populariteit van Kort Zakelijk Krediet is toegenomen vanwege de toenemende vraag naar liquiditeit van ondernemers.
- Embedded Finance steeds meer in ontwikkeling is in Europa en in Nederland.
- kredietnemers meer moeite hebben met aflossen (hogere default ratio van 1,67% en hoogste default ratio van 10%, ten opzicht van 1,13% en 4,7% in 2021)
- geleidelijk aan meer vrouwen in non-bancaire financiering werken (4% groei in 2022).
- minder jongere werknemers onder de 25 jaar werkzaam zijn in non-bancaire financiering in 2022 (10% in 2022 ten opzichte van 17% in 2021).

Ook is uit aanvullend onderzoek inzake Erkend financieringsadvies MKB gebleken dat de Erkend Financieringsadviseurs MKB meer gebruikmaken van non-bancaire financiers dan de adviseurs zonder keurmerk, die meer verwijzen naar bancaire financiering. Op basis daarvan kan geconcludeerd worden dat het MKB op een aanvraag bij een Erkend Financieringsadviseur MKB meer onafhankelijke financieringsoplossingen aangeboden krijgt.

Over SMF

Stichting MKB Financiering is opgericht door een voorhoede van vertegenwoordigers uit de markt met als doel de toegang tot alternatieve (non-bancaire) financieringsmogelijkheden voor ondernemers te verbeteren. Samenwerking tussen de non-bancaire financiers is de eerste stap op weg naar meer zichtbaarheid en slagkracht van de jonge sector.

Het belang van de ondernemer op zoek naar passende financiering staat voorop en daarom sluit de stichting zich aan bij een centraal klachtenregister en is er in samenwerking met ondernemers en adviseurs een Gedragscode MKB Financiering opgesteld. Met ingang van 1 januari 2023 is de nieuwe versie van de Gedragscode MKB Financiers 2022 van kracht. Dit is een uitbreiding op eerdere gedragscode uit 2019.

Daarnaast is het Keurmerk Erkend Financieringsadvies MKB ontwikkeld voor zakelijke adviseurs die ondernemers begeleiden bij een financieringsaanvraag.

Recent heeft SMF het platform Passend Financieren (www.passendfinancieren.nl) ontwikkeld, voor verdere ontwikkeling van de markt en ter ondersteuning van het MKB op haar zoektocht naar financiering.

**www.passend
financieren.nl**

Onderzoeksverantwoording

De gebruikte data is afkomstig van brancheorganisaties en onderzoeksbureaus die een zo nauwkeurig mogelijke inschatting hebben gegeven over de omvang van een bepaalde financieringsvorm. Bij deze brancheorganisaties en onderzoeksbureaus is waar mogelijk de data van de afgelopen drie jaar weergegeven. Voor de financieringsvormen waarbij deze overzichten ontbreken, heeft SMF zelf data verzameld. Dit geldt voor de financieringsvormen crowdfunding, vastgoedfinanciering, direct lending en factoring. Ruim 100 (waaronder de grootste) direct lenders en non-bancaire factoraars zijn per e-mail benaderd om data aan te leveren. Bij deze vormen was de response helaas laag waardoor de omvang in werkelijk naar verwachting veel groter is dan wat wij hebben kunnen meten. Het aantal deelnemers die hebben deelgenomen aan het onderzoek over 2022 is 28. Dit is inclusief twee brancheorganisaties. Omdat deelname aan dit onderzoek plaatsvindt op vrijwillige basis, is SMF volledig afhankelijk van de reacties vanuit de markt.

Data 2021 en 2022

De opgevraagde data betreft de verstrekte financiering in 2021 en 2022. Ook heeft Stichting MKB Financiering gedetailleerde aanvullende informatie opgevraagd over het aantal verstrekkingen per financieringsomvang < € 50K, € 50-250K, € 250K – 1 mln. en > € 1 mln. Deze data is opgevraagd en ontvangen in de periode van februari t/m maart 2023. In dit rapport is gekozen voor het afronden van cijfers. Hierdoor kunnen verschillen tussen de totalen bedragen en individuele categorieën ontstaan. Voor Direct lending, Vastgoedfinanciering, en Factoring heeft SMF over 2021 nieuwe data ontvangen van deelnemende financiers die voor het eerst deelnemen aan dit onderzoek. Om een zo representatief mogelijke vergelijking te kunnen maken zijn deze nieuwe gegevens verwerkt in de totalen zoals gepubliceerd over 2021. Hierdoor kunnen de totalen over 2021 afwijken van de totalen zoals gepubliceerd in het onderzoek naar non-bancaire financiering over 2021.

De afgelopen vijf jaar heeft SMF al eerder onderzoek gepubliceerd over de cijfers van 2017 t/m 2021. Cijfers in dit rapport kunnen echter afwijken van eerder gepubliceerde cijfers. Dit komt door het feit dat SMF bij de vormen crowdfunding, vastgoedfinanciering, direct lending en factoring afhankelijk is van de response vanuit de markt. Hierdoor ontvangt Stichting MKB Financiering naast terugkerende partijen, jaarlijks ook data van nieuwe partijen. Dit heeft tot gevolg dat het één op één vergelijken van data tussen de verschillende jaren lastig is. Ter bevordering van de vergelijkbaarheid van data over de jaren heeft SMF waar mogelijk de eerder gepubliceerde cijfers herberekend.

www.stichtingmkbfinanciering.nl